

מפרט אחיד לפריט 10.20
פלסטיק ומוצרינו: ייצור, עיבוד, מחזור

הערה: על פי התוספת לצו רישוי עסקים, המשרד להגנת הסביבה הוא נותן אישור
בפריט זה, הפטור מכתובת מפרט אחיד

תוכן עניינים

3.....	פרק 1 - הגדרות כלליות.....
4.....	פרק 2 - תנאים רוחביים.....
6.....	פרק 3 - זרוע העבודה.....
18.....	פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה.....

פרק 1 - הגדרות כלליות

- 1.1. בעל מקצוע מוסמך**
- 1.1.1. מי ששר הפנים הסמיכו לעניין סעיף 66 לחוק רישוי עסקים (להלן - החוק), והוא אחד מאלה:
- (1) מהנדס רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-195 (להלן - חוק המהנדסים), הרשום במדור הנדסה אזרחית, ואדריכל רשוי כמשמעותו בחוק המהנדסים הרשום במדור לארכיטקטורה.
- (2) במבנה פשוט, כהגדרתו בתוספת הראשונה לתקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967 (להלן - תקנות ייחוד פעולות):
- (א) מהנדס או אדריכל רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסה אזרחית או ארכיטקטורה.
- (ב) הנדסאי כמשמעותו בתוספת הראשונה לתקנות ייחוד פעולות.
- 1.2. בעל עסק**
- 1.2.1. לרבות בעל רישיון העסק, מבקש הרישיון, המחזיק בעסק או האדם שבהשגחתו, בפקוחו או בניהולו פועל העסק.
- 1.3. גורם מוסמך ארצי**
- 1.3.1. כל אחד מאלה, לפי העניין:
- (1) ראש רשות הרישוי שבתחומה נמצא העסק, או עובד בכיר אחר מקרב עובדיה שהוא הסמיך לעניין זה.
- (2) המנהל הכללי של המשרד נותן האישור, או עובד בכיר אחר מקרב עובדי משרדו שהוא הסמיך לעניין זה.
- (3) נציב כבאות והצלה, או קצין כבאות והצלה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- (4) המפקח הכללי של משטרת ישראל, או קצין משטרה בכיר אחר שהוא הסמיך לעניין זה.
- 1.4. הוראות לצד המפרט האחיד**
- 1.4.1. מסמכים ותנאים כאמור בסעיף 1ג7(ג) לחוק, שנקבעו בחיקוק, הנדרשים מבעל עסק לפי החוק, לרבות לפי סעיפים 6ב, 6ג ו-8 עד 11ב לחוק, ואולם אין באי-פרסומם כדי לפטור מן הדרישה להגישם או למלאם.
- 1.5. החוק**
- 1.5.1. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
- 1.6. התקנות**
- 1.6.1. תקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), התשס"א-2000.
- 1.7. מפרט, מפרט אחיד**
- 1.7.1. מפרט, לפי סעיף 1ג7 לחוק, המאחד את התנאים לרישיון, הנדרשים מטעם של נותני האישור לפי סעיף 7 לחוק, והמסמכים הנדרשים על-פי סעיף 6ד לחוק מעסק מהסוג האמור בתחילת המפרט והוראות לצד המפרט האחיד, המופיעות במפרט.
- 1.8. נותן אישור**

1.8.1. השר להגנת הסביבה, השר לביטחון הפנים, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים, שר החקלאות ופיתוח הכפר או שר הבריאות, או מי שהם הסמיכו לתת אישור, לעניין עסק שקביעתו כטעון רישוי נעשתה בהתייעצות עמם, לשם הבטחת המטרות כאמור בסעיף 1 לחוק.

1.9. צו רישוי עסקים

1.9.1. צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013.

1.10. רישיון

1.10.1. רישיון עסק, היתר זמני או היתר מזורז.

1.11. רשות הרישוי

1.11.1. בתחום רשות מקומית - ראש הרשות המקומית או מי שהוא הסמיכו לכך.

1.11.2. מחוץ לתחומה של רשות מקומית - מי ששר הפנים הסמיכו לכך.

1.12. שינוי בעלות

1.12.1. כל שינוי בזהות הבעלים הרשומים ברישיון העסק, לרבות הוספת בעל או גריעתו, וכן העברת שליטה בתאגיד כמשמעותה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

פרק 2 - תנאים רוחביים

הוראות לצד המפרט האחיד

2.1. אין באמור במפרט זה כדי לפטור את מבקש הרישיון מהגשת בקשה, ומקבלת אישורים מתאימים לפי החוק ולפי כל דין. מפרט זה אינו מהווה רישיון. המנהל עסק ללא רישיון עובר על החוק, ויהא צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

2.2. אין באמור במפרט זה כדי לפטור בעל עסק מקיום דרישות כל דין החל עליו, אף אם הוראות הדין אינן מופיעות במפרט.

2.3. אם קיימים בעסק סוגי עסקים נוספים החייבים ברישוי לפי צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, יחולו עליהם התנאים המסוימים לעסקים מסוגם, בין שהם מפורטים במפרט האחיד ובין שאינם מפורטים בו, והאמור בתנאים אלה לא יגרע מהם.

2.4. לבקשה לרישיון יצורפו, לאחר שנחתמו בידי בעל מקצוע מוסמך: תרשים סביבה, מפה מצבית ותכנית עסק, כמפורט בפרק ה' לתקנות. בנוסף, יצורפו לבקשה מסמכים המפורטים במפרט זה, אם ניתן להגישם בעת הגשת הבקשה.

2.5. רישיון יוצג בעסק במקום נראה לעין.

2.6. נותן אישור או רשות הרישוי רשאים להוסיף תנאים ברישיון לפי סעיף 7 לחוק.

2.7. המבקש רישיון, או בעל רישיון, רשאי להגיש השגה על תנאי או מסמך שנדרש ממנו במפרט זה, למעט תנאי או מסמך שנקבע בחיקוק. את ההשגה יש להגיש לגורם מוסמך ארצי בהתאם לטופס 9 המופיע בתקנות רישוי עסקים (הוראות כלליות), תשס"א-2000.

2.8. לגורם המוסמך לדון בהשגות מטעם נותן האישור, לפי טופס ההשגה, בתוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה לפי המפרט האחיד. הנחיות לגבי אופן הגשת ההשגה מפורטות באתר. עותק של ההשגה יש להגיש לרשות הרישוי. עבור כל השגה יש לשלם אגרה בסך 323 ₪ (סכום

המתעדכן מעת לעת). יודגש כי הגשת השגה אינה מתלה את תוקפה של החלטה, כל עוד לא החליט אחרת הגורם שהוגשה לו ההשגה.

2.9 ביטול רישיון או פקיעתו

2.9.1 לא יהיה תוקף לרישיון עסק או להיתר זמני אם חלו שינויים מהרשום בו או במסמכים המצורפים לו לגבי סוג העסק, לרבות מבניו, שטחו, הבעלות בו, מיקומו וסוג העיסוק.

2.9.2 רישיון עסק יבוטל אם נעשו שינויים בעסק בהשוואה לתרשים הסביבה, המפה המצבית או תכנית העסק, לאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.3 היתר זמני יפקע בנסיבות האמורות בסעיף 2.9.2.

2.9.4 רשות הרישוי רשאית לבטל רישיון מטעמים אחרים, לאחר התייעצות עם נותן אישור המופקד על קיום מטרה מן המטרות האמורות בסעיף 1(א) לחוק, שאי קיומה משמש עילה לביטול, ולאחר שניתנה לבעל הרישיון הזדמנות להשמיע את טענותיו.

2.9.5 במקרה של יסוד סביר להניח שנעברה בעסק או לגביו עבירה לפי סעיף 14 לחוק (עיסוק ללא רישיון, הפרת תנאי מתנאי הרישיון או הפרה של תקנות הנוגעות לעניין), ניתן להוציא לעסק צו הפסקה מנהלי לפי סעיף 20 לחוק.

2.10 הוראות במפרט האחיד

2.10.1 בעל עסק ידווח לנותן האישור על כל שינוי בעסק, העלול להשפיע על העמידה בתנאי הרישיון, שלושה חודשים מראש לפחות, ויפעל לפי הנחיות נותן האישור.

2.11 תחילה

2.11.1 מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרקים 1 (הגדרות כלליות) ו-2 (תנאים רוחביים) למפרט זה הוא ביום פרסומו של המפרט. מועד תחילתן של ההוראות המפורטות ביתרת הפרקים המופיעים במפרט זה יהיה בהתאם לאמור בכל פרק, ויחול רק על ההוראות המפורטות באותו הפרק.

פרק 3 - זרוע העבודה

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא ביום י"ט באייר תשפ"א (1 במאי 2021), ובכלל זה לגבי עסק שבמועד התחילה אין לו רישיון, היתר זמני או היתר מזורז, או עסק שביום התחילה היה לו רישיון או היתר זמני.

3.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

3.1.1. פקודת הבטיחות בעבודה, התש"ל-1970 (להלן - פקודת הבטיחות בעבודה) ותקנותיה.

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

(1) תקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז-1997.

(2) תקנות הבטיחות בעבודה (חשמל), התש"ן-1990.

(3) תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), התשס"ז-2007 (להלן - תקנות עבודה בגובה).

(4) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.

(5) תקנות הבטיחות בעבודה (מכירה והשכרה של מכונות, מתקנים וציוד), התשס"א-2001.

(6) תקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתרים), התשנ"ג-

1992 (להלן - תקנות העגורנאים).

(7) תקנות הבטיחות בעבודה (הרמת בני אדם במלגזות), התשמ"ג-1983.

(8) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים),

התשע"א-2011.

(9) תקנות הבטיחות בעבודה (גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות),

התשנ"ח-1998.

(10) תקנות הבטיחות בעבודה (נוחיות), התשכ"ה-1965.

(11) תקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988.

3.1.2. חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן - חוק הארגון) ותקנותיו.

התקנות העיקריות הרלוונטיות למפרט זה הן:

(1) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999 (להלן -

תקנות מסירת מידע).

(2) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996; (להלן -

תקנות ממונים על הבטיחות).

(3) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ועדות בטיחות ונאמני בטיחות), התשכ"א-1960.

(4) תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013 (להלן -

תקנות תכנית לניהול בטיחות).

3.1.3. פקודת תאונות ומחלות משלח יד (הודעה), 1945 ותקנותיה:

(1) תקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ם-1980.

(2) תקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה),

התש"א-1951.

3.1.4. חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, תשס"ח-2008.

(1) תקנות הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים, תשע"ד-2014.

- 3.1.5 . תקנות עבודת הנוער (עבודות אסורות ועבודות מוגבלות), התשנ"ו-1995.
- 3.1.6 . תקנות עבודת נשים (עבודות אסורות, עבודות מוגבלות ועבודות מסוכנות), התשס"א-2001.
- 3.2 הגדרות**
- לפרק זה -
- 3.2.1 . **אבזר הרמה** - התקן כלשהו המשמש או הנועד לשמש במישרין או בעקיפין לחיבור עומס להתקן הרמה ואינו מחובר דרך קבע לעומס, לרבות מענב, שרשרת, מענב חבל, טבעת, וו, מענב אונקל, סגיר, סביבול, מנעול סבב, עין הרמה, משולשת, חוליה, מלקחות לוח, מלקחות קורה, מלקחות מספריים, כלי קיבול להרמת חומרים או ציוד, דלי מלקחיים, בורג עין, קורת הרמה, מסגרת הרמה וכל התקן דומה המהווה חלק של התקן הרמה או אמצעי תליה, ולרבות תמיכה של התקן הרמה שבו משטח עבודה או במה.
- 3.2.2 . **בדיקות סביבתיות תעסוקתיות** - פעולות המבוצעות בידי בודק מעבדה מוסמך לשם מדידת רמת החשיפה המשוקללת, רמת החשיפה לזמן קצר ותקרת החשיפה במקום העבודה, הכוללות סקר מקדים מעודכן וניטור סביבתי של גורמים מזיקים שנערך בהתאם לממצאיו.
- 3.2.3 . **בדיקות רפואיות** - בדיקות שמתבצעות ע"י רופא מורשה או ע"י שירות רפואי מוסמך, לרבות בדיקות טוקסיקולוגיות-ביולוגיות.
- 3.2.4 . **בודק מוסמך** - אדם שמפקח עבודה ראשי הסמיכו בכתב לערוך בדיקות וניסויים, כמפורט בפקודת הבטיחות בעבודה.
- 3.2.5 . **בודק מעבדה מוסמך** - עובד מעבדה מוסמכת בעל הסמכה תקפה ממפקח העבודה הראשי במשרד הכלכלה והתעשייה, לערוך בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות במקומות עבודה.
- 3.2.6 . **בעל עסק** - כהגדרתו בסעיף 1.2, לרבות המחזיק במקום העבודה.
- 3.2.7 . **גורמים מזיקים** - גורמים כימיים ופיזיקאליים מזיקים, הנמצאים במפעל, ואשר העובדים עלולים להיחשף אליהם בזמן העבודה והם רשומים בספר, בתוספת הראשונה או בתוספת השנייה של תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011 ו/או ובאחת מתקנות הבטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
- 3.2.8 . **הספר** - Threshold Limit Values for Chemical Substances and Physical Agents & Biological Exposure Indices – ACGIH.
- 3.2.9 . **התקני בטיחות** - התקן קבוע, אוטומטי או משולב, המגן באופן בטוח על כל חלק של מכונה, תהליך או ציוד אחר, העשוי להוות סכנה לעובדים ולנמצאים בסביבה המסוכנת, העונה על דרישות החקיקה בנושא, תקנים רלוונטיים, הוראות יצרן, כללי מקצוע מקובלים או נהלים מקצועיים שפורסמו.
- 3.2.10 . **טיפול** - אחסון, סידור, הרכבה, תיקון, ציפוי, פירוק, חידוש או ניקוי.
- 3.2.11 . **טלטול** - הובלה, הולכה, שינוע, העברה ממקום למקום, מילוי, הרקה, העמסה או פריקה.
- 3.2.12 . **מדריך עבודה בגובה** - מי שמוסד להכשרה נתן לו תעודת הכשרה לשמש מדריך באחד או יותר מתחומי העבודה שנקבעו בתקנות עבודה בגובה, והוא רשום במרשם.
- 3.2.13 . **מחזיק במקום העבודה** - כל אחד מאלה :

- (1) המעסיק.
- (2) במפעל - הבעל או התופש כמפורט בסעיפים 219 עד 221 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970.
- (3) בעל מקום העבודה.
- (4) המנהל בפועל את מקום העבודה.
- (5) אדם שבהשגחתו או בפיקוחו פועל מקום העבודה.
- (6) המנהל בפועל של תאגיד, אם המפעל מצוי בבעלות תאגיד.
- 3.2.14. **מחלת משלח יד** - מחלה הנזכרת בתוספת שבתקנות מחלות מקצוע (חובת הודעה - רשימה נוספת), התש"ס-1980, או מחלה אחרת כלשהי שעליה הוחלו הוראות סעיף 5 לפקודת התאונות ומחלות משלח היד (הודעה), 1945.
- 3.2.15. **מיתקן חשמלי** - מיתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מכונות, מכשירים, מצברים, מוליכים, אבזרים, וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל הקשורים במיתקן.
- 3.2.16. **מיתקן לחץ** - דוד קיטור, קולט אוויר, קולט קיטור.
- 3.2.17. **מכונה** - כל מכונה, התקן וציוד, לרבות התקן מכני ורצועת הנעה.
- 3.2.18. **מכונת הרמה** - התקן הרמה, לרבות עגורן, קילון, תלת-רגל, התקן משיכה, מחפר עגורן, מחדיר כלונסאות, כננת, מלגזה, גלגלת, גלגלת שרשרת, גלגלת כבלים, גלגילון, מסוע עילי, מסילת כבל, חבל עילי וכל מכונה אחרת שיכולה באמצעות אבזר הרמה להרים עומס, להורידו או להחזיקו תלוי.
- 3.2.19. **מכין תכנית לניהול בטיחות** - בעל השכלה וניסיון בתחום הבטיחות והבריאות התעסוקתית לפי תקנה 4 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תכנית לניהול הבטיחות), התשע"ג-2013.
- 3.2.20. **ממונה על הבטיחות** - בעל אישור כשירות שנתמנה בידי מעביד לממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים במפעל, בהתאם לסעיף 25(א) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה ולפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (ממונים על הבטיחות), התשנ"ו-1996.
- 3.2.21. **מעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) (להלן - מעבדה מוסמכת)** - מעבדה לגהות תעסוקתית של משרד הכלכלה והתעשייה וכל מעבדה אחרת שמפקח העבודה הראשי הסמיכה לבצע בדיקות סביבתיות-תעסוקתיות של ריכוזי החומר באוויר במקומות עבודה.
- 3.2.22. **מעסיק** - לרבות חבר בני אדם ונציגו החוקי של מעביד שנפטר, ולרבות מחזיק או תופס במקום עבודה.
- 3.2.23. **מעלית** - מתקן המשמש לתנועת בני אדם או טובין בין מסילות קבועות, אשר לו תא או דוכן הנע במסלול מאונך או כמעט מאונך, ותנועתו מוגבלת על-ידי מכוון.
- 3.2.24. **מפעל - משרד הכלכלה והתעשייה (להלן - מפעל או עסק)** - מפעל או חצרים שבהם או בתחומי הגדר שלהם או מסביב להם עובדים בני-אדם בעבודת כפיים בתהליך המשמש לעשיית מצרך או חלק של מצרך, שינויו, תיקונו, עיטורו, גימורו, ניקויו, רחיצתו, פירוקו, הריסתו או הכשרתו למכירה, או הכרוך באלה, ונתקיימו בחצרים שתי אלה:
- (1) פעולת המפעל היא דרך משלח-יד או לשם השתכרות.

- (2) אם מועסקים שם עובדים שכירים - יש למחזיק במקום העבודה זכות גישה או זכות שליטה, לרבות המפעלים המפורטים בסעיף 3 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התשי"ל-1970.
- 3.2.25. **מפקח עבודה** - מי שנתמנה לפי חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954, להיות מפקח עבודה, סגן מפקח עבודה ראשי או מפקח עבודה ראשי, לפי העניין, ו"מפקח אזורי" לעניין מפעל פלוני - מי שנתמנה לפי החוק האמור להיות מפקח עבודה אזורי באזור שבו נמצא המפעל.
- 3.2.26. **מקום מוקף** - חדר, תא, מכל, בור, מעבר לאדים, צינור או חלל מוקף כיוצא באלה.
- 3.2.27. **מקרה מסוכן** - מקרה כלשהו מהמקרים הנמנים בתקנות התאונות ומחלות משלח יד (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.
- 3.2.28. **נאמן בטיחות** - מי שנאמן לענייני בטיחות או גהות מכוח סעיפים 19 או 20 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954.
- 3.2.29. **נוחיות** משתנות, בתי כיסא עם אסלה להדחה, בתי כיסא מעל בור, בתי כיסא יבשים למיניהם ונוחיות כיוצא באלה.
- 3.2.30. **סיכונים** - סיכוני בטיחות ובריאות הנובעים משימוש בציוד, בחומר, בתהליך ייצור או בכל גורם אחר במקום עבודה.
- 3.2.31. **סקר מקדים** - סקר שיטתי הנערך במקום העבודה לצורך זיהוי, הערכה ותיעוד של גורמים מזיקים, הכולל אפיון שלסביבת העבודה ומתבצע באמצעות תצפיות ואיסוף מידע איכותי וכמותי בעמדות עבודה ובחללי עבודה, וממצאיו משמשים בסיס לקביעת היקף הניטור הסביבתי-תעסוקתי.
- 3.2.32. **עבודה בגובה** - כל עבודה, לרבות גישה למקום עבודה, שבשלה עלול עובד ליפול לעומק העולה על שני מטרים, ולרבות עבודה כאמור:
- (1) המתבצעת מעל משטח עבודה ללא גידור או מעקה תקני.
- (2) המצריכה הטיית גוף האדם ביותר מ-45 מעלות מעבר לגדר או למעקה של משטח העבודה או מדרכת המעבר, לפי העניין.
- (3) המתבצעת מתוך בימה מתרוממת ניידת, סל להרמת אדם או פיגום ממוכן.
- 3.2.33. **עבודה בגורם מזיק** - ייצור, שימוש, עיבוד, טיפול, טלטול או עבודות תחזוקה.
- 3.2.34. **עגורן** - כל אחד מאלה:
- (1) עגורן צריח (Tower Crane).
- (2) עגורן נייד (Mobile Crane) אופני, זחלי או חצי-זחלי.
- (3) עגורן גשר עילי ועגורן שער.
- (4) עגורן להעמסה עצמית.
- 3.2.35. **עובד** - לרבות עובד קבלן כוח אדם, עובד קבלן חיצוני, עובד עצמאי.
- 3.2.36. **עובד בגורם מזיק** - כל עובד החשוף לאחד או יותר מן הגורמים המזיקים בריכוז העולה על רמת הפעולה הסביבתית התעסוקתית, או שעובד במגע או בחשיפה, או תוך אפשרות של מגע או חשיפה לגורם בעבודה או בתהליך עבודה מן הנקובים בתוספות לתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והוא עובד עבודה חלקית או מלאה ביום

- עבודה של 8 שעות מתוך יממה, במשך מספר שעות לשנה כמפורט בתקנות בטיחות בעבודה, גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
- 3.2.37. **רופא מורשה** - רופא מומחה לרפואה תעסוקתית, וכן רופא של שירות רפואי מוסמך ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הרשו לעניין תקנות גהות תעסוקתית.
- 3.2.38. **רמת הפעולה** - רמה של מחצית החשיפה המשוקללת המרבית המותרת או, אם לא נקבע ערך לחשיפה המשוקללת המרבית המותרת, מחצית תקרת החשיפה המותרת של הגורמים המזיקים הנקובים בתוספת הראשונה ובחלק א' בתוספת השנייה בתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
- 3.2.39. **רעש מזיק** - רעש שמפלסו גבוה מהערכים המותרים בתקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התש"ס-2000, העלול לגרום לנזק בריאות לעובד החשוף לו במקום עבודתו.
- 3.2.40. **שירות רפואי מוסמך** - כל אחד מאלה:
- (1) לשכה בריאות מחוזית או נפתית של משרד הבריאות, אם שר הבריאות הסמיכה להיות שירות רפואי מוסמך, בכלל או לעניינים מסוימים.
  - (2) קופת חולים, כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994.
  - (3) מוסד רפואי, ששר הכלכלה והתעשייה, בהסכמת שר הבריאות, הסמיכו לביצוע בדיקות רפואיות לעניין תקנות אלה.
- 3.2.41. **תאונת עבודה** - תאונה שאירעה לעובד תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ולעובד עצמאי - עקב עיסוקו במשלח ידו.
- 3.2.42. **תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים (למפרט זה)** - כל אחת מאלה:
- (1) תקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), התשע"א-2011.
  - (2) תקנות הבטיחות בעבודה (גהות תעסוקתית ובריאות העובדים ברעש), התשמ"ד-1984.
- 3.3. כללי**
- 3.3.1. בעל עסק יקיים כהלכה את כל הוראות החקיקה הנוגעות לעניין לגבי סוג העסק שלו, לפי מספר העובדים, תהליכי העבודה, גורמים מזיקים, ציוד ומכונות, תנאי רווחה וכדומה.
- 3.3.2. דרישות בעניין הבטיחות והבריאות התעסוקתית חלות הן ביחס לעובדים והן ביחס לנמצאים במקום העסק וסביבתו. לכן, גם לגבי מבקרים במקום העסק שאינם עובדים - יינקטו לגביהם אמצעי בטיחות וגהות ע"י בעל העסק.
- 3.4. תנאים מוקדמים**
- 3.4.1. לא יתחיל בעל עסק לתפוש חצרים כמפעל ולא יתחיל להשתמש בחצרים כמפעל אלא אם נמסרה, לפחות עשרה ימים מראש, הודעה בכתב [למפקח עבודה אזורי](#) או אם התיר המפקח בכתב לתפוש או להשתמש כאמור לפני תום עשרת הימים, בהתאם לדרישת סעיף 195 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- 3.4.2. בעל עסק יתקין נקודות נאותות ונגישות לצורך הספקת מים ראויים לשתייה, שהגישה אליהן נוחה לכל העובדים במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 136 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.3. בעל עסק יתקין ויקיים נוחיות מספיקות ונאותות לשימוש כל העובדים בעסק, נפרדות לגברים ולנשים, תקינות ובמצב נקי בכל עת, כנדרש [בתקנות הבטיחות בעבודה \(נוחיות\)](#), [התשכ"ה-1965](#).

3.4.4. בעל עסק, שמבוצע בו תהליך מסוכן לבריאות, יקצה לרשות העובדים מקום מתאים לאכילת ארוחותיהם, ובו שולחנות וכסאות במספר מספיק לשימוש העובדים, בהתאם לדרישת סעיף 158 לפקודת הבטיחות בעבודה.

3.4.5. בעל עסק ירכוש ויתקין בעסק ארגוני עזרה ראשונה, נגישים במהירות ובקלות בעת הצורך, עם תכולה הנדרשת בתקנות הבטיחות בעבודה (עזרה ראשונה במקומות עבודה), התשמ"ח-1988, בהתאם למספר העובדים.

3.4.6. בעל עסק יתקין אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתקין מערכות אוורור יעילות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

3.5. תנאים ברישיון

3.5.1. ארגון מערך הבטיחות

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יאחסן חומר מסוכן כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים](#), במקום בר-פיקוח, רחוק ממקור חום ואש, עם שילוט מתאים, כאמור בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק לא יפעיל עסק מהסוג המפורט [בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות](#) אלא לאחר שמינה ממונה על הבטיחות בעל אישור כשירות תקף באמצעות הטופס "[הודעה על מינוי ממונה בטיחות](#)" ולאחר שקיבל אישור ממפקח עבודה אזורי על המינוי.

(ב) בעל עסק מהסוג המפורט [בתקנה 4 לתקנות ממונים על הבטיחות](#) יעסיק ממונה על הבטיחות בהיקף העסקה כנדרש [בנוהל היקף העסקת ממונים על הבטיחות של משרד הכלכלה והתעשייה](#).

(ג) בעל עסק שמינה ממונה על הבטיחות יקיים את חובותיו כמפורט [בתקנה 11 לתקנות ממונים על הבטיחות](#).

(ד) בעל עסק לא יפעיל מכונת הרמה המופעלת בכוח מכני, חשמלי, הידראולי או פניאומטי, למעט עגורן אלא בידי אדם העונה לדרישות שפורטו [בתקנה 18\(ב\)](#) [לתקנות העגורנאים](#) ושימונה בידי בעל עסק למטרה זו באמצעות הטופס "[מינוי מפעיל מכונת הרמה](#)".

(ה) בעל עסק לא יפעיל עגורן אלא בידי עגורנאי מוסמך שבידו תעודת הסמכה תקפה, אשר הונפקה בידי רשות הסמכה כהגדרתה [בתקנות העגורנאים](#), להפעלת עגורן מסוג ודרגת עומס מתאימים, כמפורט [בתוספת הראשונה לתקנות העגורנאים](#) בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות העגורנאים.

(ו) בעל עסק לא יפעיל מקום עבודה כהגדרתו [בתקנות תכנית לניהול הבטיחות](#) אלא כשבידיו תכנית לניהול בטיחות אשר הוכנה בידי מכין תכנית לניהול בטיחות, בהתאם להוראות חובה בתכנית בטיחות המפורטות [בתקנה 5 לתקנות תכנית לניהול בטיחות](#).

(ז) בעל עסק במקום עבודה כהגדרתו [בתקנות תכנית לניהול הבטיחות](#) ימלא אחר דרישות [תקנה 3 לתקנות תכנית לניהול בטיחות](#).

(ח) בעל עסק, בו מועסקים לפחות 25 עובדים, יקים ועדת בטיחות כנדרש [בסעיף 10 לחוק הארגון](#) ויכשיר נאמני בטיחות כנדרש [בתקנה 4 לתקנות מסירת מידע](#). מזכיר הועדה ידווח על הקמת הועדה כאמור בסעיף 1.3.6.2.

(ט) בעל עסק ימנה "אדם כשיר" כהגדרתו בסעיף 38(ב) [לפקודת הבטיחות בעבודה](#) באמצעות [כתב מינוי לאדם כשיר](#), לבצע פעולה במכונות שבתנועה ובממסרת שבתנועה כשאינן מגודרות.

(י) בעל עסק לא יעסיק עובד בחומר או בציוד או בביצוע תהליך עבודה, שבהם קיימים סיכונים, אלא אם מסר לעובד תמצית מידע בכתב אודות הסיכונים אליהם העובד עלול להיות חשוף בעסק, לכל המאוחר ביום תחילת עבודתו, באמצעות נהלים והוראות עבודה ובטיחות מעודכנים, בהתאם לדרישת תקנה 7 לתקנות מסירת מידע.

(יא) בעל העסק יקיים הדרכה לעובד החשוף לסיכונים, המותאמת לתפקידו ולסיכונים אליהם הוא חשוף, בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם באמצעות בעל מקצוע מתאים ויוודא כי כל עובד הבין את הסיכונים והוא בקיא בנושא ההדרכה וכי הוא עובד על פיה. בעל העסק יחזור ויקיים הדרכה כאמור בהתאם לצורכי העובדים ולפחות אחת לשנה אלא אם נקבע אחרת בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים, והכל בהתאם לדרישות [תקנות מסירת מידע](#).

(יב) בעל עסק ינהל [פנקס רישום הדרכה](#) בהתאם [לתקנה 6 לתקנות מסירת מידע](#).

(יג) בעל עסק יחזיק במקום עבודה גיליון בטיחות (SDS) של כל חומר מסוכן, כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים, תשנ"ג-1993](#) (להלן - חוק חומרים מסוכנים), הנמצא במקום העסק; העתק מהגיליון יוחזק במקום נגיש ובהישג ידם של העובדים במקום העבודה, בהתאם לדרישות [תקנות 3 ו-6 לתקנות הבטיחות בעבודה \(גיליון בטיחות, סיווג, אריזה, תווי סימון של אריזות\), התשנ"ח-1998](#).

(יד) בעל עסק יסמן חומרים, ציוד ותהליכי עבודה מסוכנים במקום העבודה בתווית או בשלט אזהרה מתאימים ומובנים, וכן יתקין שלטי הדרכה לשימוש בציוד מגן אישי כנדרש [בתקנה 8 לתקנות מסירת מידע](#).

(טו) בעל עסק יקבע נהלי עבודה ונהלי בטיחות וגהות ברורים וכתובים בעניין אחסון חומרי גלם ותוצרת ונהלים לשינוע, יבצע בקרה על יישומם בבית העסק ויעדכן אותם בהתאם לצורך.

3.5.2. **בטיחות**

(1) תנאי תשתית

- (א) בעל עסק יתקין ויקיים מיתקן חשמלי, בהתאם לדרישות [תקנות הבטיחות בעבודה \(חשמל\), התש"ן-1990](#). בעל עסק יקיים את המיתקן החשמלי במצב תקין בכל עת.
- (ב) בעל עסק יתקין אמצעי גישה בטוחים ומעברים נוחים וחופשים ממכשולים לכל מקום שאדם צריך לעבור בו, בהתאם לסעיף 49 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ג) בעל עסק יבצע עבודה במקום מוקף, על פי הדרישות המופיעות [בפקודת הבטיחות בעבודה, בפרק ג' - סימן ת'](#). בהתאם לסעיף 93, בעל העסק רשאי לבקש פטור מהוראות סעיפים 90 עד 92, כולן או מקצתן, כל אימת שהוא משוכנע שמילוי ההוראה אינו נחוץ או מעשי;
- (ד) בעל עסק יבצע עבודה בגובה על פי הדרישות המופיעות [בתקנות עבודה בגובה ולפי סוג עבודה בגובה הרלוונטי](#).
- (2) תנאים תפעוליים
- (א) בעל עסק לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא לאחר שהעובד קיבל הדרכה בידי מדריך עבודה בגובה והונפק לעובד "[אישור על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה](#)" בתוקף המעיד על תחומי ההדרכה שאותם קיבל, בהתאם לתקנה 5 לתקנות עבודה בגובה.
- (ב) בעל עסק לא יפעיל מכונות, ציוד וכלי עבודה אלא לאחר שהתקין התקני בטיחות ומיגון מתאימים המונעים מגע בין העובד לבין חלקים טעוני גידור, כהגדרתם [בסעיף 37 לפקודת הבטיחות בעבודה](#), לפי הוראות החקיקה הרלוונטית הנוגעות לעניין, תקנים וכללי המקצוע המקובלים.
- (ג) בעל עסק יחזיק התקני בטיחות והמיגון עבור חלקים טעוני גידור, המוזכרים [בסעיף 3.5.2\(ב\) תקינים](#), כל עוד אלו מצויים בתנועה או בשימוש, בהתאם לדרישת סעיף 44 לפקודת הבטיחות בעבודה.
- (ד) בעל עסק לא ימכור, לא ישכור ולא ישכיר מכונה או פריט כהגדרתם [בתקנות הבטיחות בעבודה \(מכירה והשכרה של מכונות, מיתקנים וציוד\), התשס"א-2001](#) אלא אם ממלאים אחר דרישות פקודת הבטיחות בעבודה או תקנותיה לרבות תקן רשמי, ככל שקיים. ככל שהמכונה או הפריט ממלאים אחר דרישות הפקודה האמורה, בעל העסק יצרף הוראות הפעלה, אחזקה ובטיחות בשפה העברית. למכונה או פריט מיובאים, יצורפו הוראות אלו בשפה האנגלית.
- (ה) בעל עסק יטלטל חומר מסוכן, כהגדרתו [בחוק חומרים מסוכנים](#), בכלים ובאמצעים בטוחים ומתאימים, בהתאם לדרישת תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.
- (ו) בעל עסק לא יפעיל מעלית, מכונת הרמה, אביזר הרמה ומיתקן לחץ (להלן – כלים טעוני בדיקה תקופתית) אלא אם נבדקו בתדירות שנקבעה בפקודת הבטיחות בעבודה ונמצאו תקינים בידי בודק מוסמך מתוך הרשימה הנמצאת בכתובת: <http://apps.moital.gov.il/afikReports/R001.aspx>.
- (ז) בעל עסק יחזיק בעסק את תסקירי הבדיקה התקפים של הכלים טעוני בדיקה תקופתית השייכים לעסק כאמור בסעיף 3.6.2.

(ח) בעל עסק יבצע תחזוקה שוטפת, על פי הוראות יצרן, לכלים טעוני בדיקה תקופתית.

(ט) בעל עסק יספק ציוד מגן אישי מתאים לכל עובד החשוף לסיכונים בעסק. ציוד מגן אישי יהיה באיכות נאותה, חזק ועמיד ובעל מבנה ותכונות למתן הגנה נאותה מפני הסיכונים שאותם הוא בא למנוע. בנוסף, יותאם הציוד, לפי תפקידו וצורתו, לאיבר הגוף של העובד שעליו הוא נועד להגן, וכן לסיכון שאותו הוא נועד למנוע. ציוד מגן אישי יהיה בכמות מספקת לכל העובדים החשופים לסיכונים. ציוד מגן אישי יעמוד בדרישות [תקנות הבטיחות בעבודה \(ציוד מגן אישי\), התשנ"ז-1997](#), ובהוראות התקן הרלוונטי לציוד, ככל שקיים ויתוחזק באופן המבטיח תקינותו, לרבות על פי הוראות יצרן הציוד. בעל העסק יחייב כל עובד החשוף לסיכונים בעסק להשתמש בציוד מגן אישי.

3.5.3. בריאות תעסוקתית

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק בו מתבצעת עבודה בגורם מזיק, יתקין וינקוט אמצעי גיהות המפורטים בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים רלוונטיות לתחום העיסוק של העסק.

(ב) בעל עסק יתקין תאורה מספיקה ונאותה, טבעית או מלאכותית בכל חלק במפעל, בהתאם לדרישת סעיף 28 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ג) בעל עסק יקיים מידת חום סבירה בכל עמדת עבודה במפעל [בהתאם לסעיף 30 לפקודת הבטיחות בעבודה](#).

(2) תנאים תפעוליים

(א) בעל עסק יחזיק את המפעל במצב נקי, בהתאם לדרישת סעיף 16 לפקודת הבטיחות בעבודה. בהתאם לסעיף 20 לפקודת הבטיחות בעבודה, בעל העסק רשאי להגיש בקשה לפטור מדרישה זו.

(ב) בעל עסק יאסוף ויסלק פסולת המכילה גורמים מזיקים מתחנות העבודה, כך שלא ייגרם מטרד או נזק לבריאות העובד, בהתאם לדרישת תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ג) בעל עסק יתחזק וישמור אמצעי גיהות תעסוקתיים כאמור בסעיף 3.5.3(1)(א) במצב תקין, על פי כללי המקצוע המקובלים, בהתאם לדרישת תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים.

(ד) בעל עסק לא יעסיק עובד בגורם מזיק מבלי שהעובד עבר בדיקה רפואית בידי [רופא מורשה](#) בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העסק ובתנאי שהעובד נמצא מתאים לעבודתו בגורם מזיק.

(ה) בעל עסק, הנדרש לבצע בדיקות רפואיות תעסוקתיות לעובד בגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק, יחזיק במקום העבודה את פנקס הבריאות של העובד, כל עוד העובד מועסק אצלו כאמור בפרק 3.6.2.

(ו) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק לא יבצע ניטור סביבתי תעסוקתי אלא אם נערך קודם לניטור סקר מקדים לצורך קביעת תכנית ניטור תעסוקתי. סקר מקדים יבוצע באמצעות [בדק מעבדתי מוסמך](#), לפחות כל שנתיים או סמוך למועד הניטור אם בוצעו שינויים העלולים להשפיע על רמת החשיפה של העובדים, בהתאם לתקנה 1 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ז) בעל עסק יבצע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות במקום עבודה בו עובדים בגורם מזיק באמצעות [מעבדה מוסמכת ו/או בדק מעבדה מוסמך](#) בתדירות שנקבעה בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים הרלוונטיות לתחום העיסוק של העסק, ובתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ח) בעל עסק במקום עבודה שבו מתבצעת עבודה בגורם מזיק ותוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות מצביעות על חריגות, ינקוט בכל אמצעי טכנולוגי מיטבי זמין, ויפעל בהתאם להוראות כל דין וכללי המקצוע, לשם הורדת החשיפה לגורם האמור עד לערכי החשיפה המותרים, כפי שנקבעו בתקנות גהות תעסוקתית ובריאות העובדים או בספר, בהתאם לתקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(ט) בעל עסק יפרסם בתחנות העבודה השונות במקום עבודה את תוצאות הבדיקות הסביבתיות התעסוקתיות, על מנת שיובאו לידיעת כל העובדים, בהתאם לתקנה 5 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(י) בעל עסק יתחזק אמצעי יניקה, ניקוז ופליטה טובים ויעילים, סמוך ככל האפשר למקום הימצאותו של הגורם המזיק וכן יתחזק מערכות אוורור טובות בכל מקומות העבודה והשהיה של העובדים החשופים לגורם מזיק, בהתאם לדרישות תקנה 2 לתקנות הבטיחות בעבודה (ניטור סביבתי וניטור ביולוגי של עובדים בגורמים מזיקים), תשע"א-2011.

(יא) בעל עסק שבו מועסקים לפחות 500 עובדים יחזיק בעסק מכשיר החייאה (דפיברילטור), בהתאם לדרישות [חוק הצבת מכשירי החייאה במקומות ציבוריים](#), [תשס"ח-2008](#).

3.5.4 רוחה לעובדים

(1) תנאי תשתית

(א) בעל עסק יתקין ויקיים סידורי רחצה לשימוש העובדים, שהגישה אליהם תהיה נוחה, לרבות סבון ומגבות נקיות לניגוב, בהתאם לסעיף 140 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 141 לפקודת הבטיחות בעבודה.

(ב) בעל עסק יתקין ויקיים לשימוש העובדים מלתחה מספיקה ונאותה לבגדים שאין לובשים אותם בשעות העבודה בהתאם [לסעיף 142 לפקודת הבטיחות בעבודה](#). בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 143 לפקודת הבטיחות.

(ג) בעל עסק יתקין כסאות או ספסלים מתאימים, בעלי משענת גב, במספר מספיק ובמצב תקין על מנת לאפשר לעובדים לשבת כאשר קיימת להם האפשרות, בהתאם לדרישת סעיפי 144 ו-145 לפקודת הבטיחות בעבודה. בעל עסק רשאי לבקש פטור מדרישה זו בהתאם לסעיף 146 לפקודת הבטיחות.

3.6. דיווחים הצהרות ואחזקת מסמכים

3.6.1. חובת דיווח והצהרות

(1) בעל עסק שבעסקו ארעה תאונת עבודה או חלה אחד העובדים במחלת מקצוע, ישלח למפקח עבודה אזורי דיווח באמצעות "טופס הודעה על תאונת עבודה/מחלת מקצוע" לגבי כל אלה:

(א) תאונת עבודה כאשר הנפגע נעדר למשך יותר מ- 3 ימים ממקום עבודתו, בהתאם לסעיף 3 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ב) מחלת משלח יד (מקצוע) כמפורט ברשימת מחלות מקצוע המחייבות הודעה לפיקוח על העבודה בהתאם לסעיף 5 לפקודת תאונות ומחלות משלח-יד (הודעה), 1945.

(ג) מקרה מסוכן כמפורט ב- (הודעה על מקרים מסוכנים במקומות עבודה), התשי"א-1951.

(2) בעסק בו קיימת חובה להקים ועדת בטיחות, מזכיר ועדת הבטיחות כאמור בסעיף 3.5.1(2)(ח), ישלח במכתב רשום למפקח עבודה אזורי הודעה על הקמת ועדת בטיחות בהתאם לסעיף 12 לחוק הארגון ויפרט בה שמות חברי הועדה, יושב הראש והמזכיר. מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול מישיבות הועדה או תמצית ממנו.

3.6.2. אחזקת מסמכים - בעל עסק יחזיק בכל עת את המסמכים הבאים הרלוונטיים לעסק:

(1) טופס מינוי מפעיל מכונת הרמה (למעט עגורן) - כל עוד העובד מועסק בעסק.
(2) תעודת הסמכה תקפה של מפעיל עגורן שהונפקה בידי רשות הסמכה - כל עוד העובד מועסק בעסק.

(3) פנקס רישום הדרכה, בהתאם ל"טופס רישום הדרכה" - לתקופה של שנה מתאריך ביצוע ההדרכה.

(4) אישור מפקח עבודה אזורי על מינוי ממונה על הבטיחות, המועסק בעסק או המספק שירותים לעסק.

(5) אישור תקף על הדרכת עובד לביצוע עבודה בגובה (האישור ניתן לתקופה של שנתיים מתאריך הנפקתו).

(6) כתב מינוי לאדם כשיר - כל עוד העובד מועסק בעסק.

(7) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך לאבזרי הרמה.

(8) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למכונת הרמה.

(9) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למעלית.

(10) תסקיר בדיקה תקף של בודק מוסמך למיתקן לחץ.

(11) סקר מקדים מבודק מעבדתי מוסמך - (הסקר יישמר לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצועו).

- (12) דוח בדיקה סביבתית תעסוקתית ממעבדה מוסמכת (משרד הכלכלה והתעשייה) -
(דוחות הבדיקה יישמרו לתקופה של 20 שנה מתאריך ביצוען).
- (13) פנקס בריאות מרופא מורשה - כל עוד העובד מועסק בעסק.
- (14) פנקס המפעל בהתאם לסעיף 198 לפקודת הבטיחות בעבודה.

פרק 4 - הרשות הארצית לכבאות והצלה

מועד תחילתן של ההוראות המפורטות בפרק זה הוא במועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם, ואולם לגבי הוראות שלא נדרשו בעבר, בכתב, מן העסק, לפי כל דין:

- 1) תחילתן תהיה בתוך 90 ימים ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם;
- 2) אם נכללה בהן דרישה להתקנת מערכות כיבוי או גילוי אוטומטיות - תחילתה של אותה דרישה תהיה שנה ממועד פקיעת תוקף הרישיון או ההיתר הזמני או ביום כ"ג בניסן התשפ"ד (1 במאי 2024), לפי המוקדם מביניהם.

4.1. הוראות חוק הנוגעות לעניין

- 4.1.1. חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, והתקנות על פיו.
- 4.1.2. דיני התכנון והבנייה, לרבות חלק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970 - בטיחות אש בבניינים.
- 4.1.3. חוק רישוי עסקים התשכ"ח-1968 (להלן - החוק), והתקנות על פיו.

4.2. הגדרות

- 4.2.1. "אירוע חומרים מסוכנים" - כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
- 4.2.2. "בניין מלאכה או תעשייה חדש" - מבנה או חלק במבנה המשמש למלאכה או תעשייה, כאשר המבנה או החלק המשמש למלאכה או תעשייה נבנה בהתאם להיתר לפי חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965, או בהתאם לדרישות רשות הכבאות שניתנו לאחר התאריך 1.1.2012.
- 4.2.3. "בניין מלאכה או תעשייה ישן" - בניין המשמש למלאכה או תעשייה, שאינו בניין תעשייה חדש.
- 4.2.4. "ברז כיבוי אש" - ברז לכיבוי אש המתאים לתקן ישראלי ת"י 448 "הידרנט לכיבוי אש" על חלקיו לפי פירוט הקטרים הבאים:
  - (1) "2 על זקף בקוטר 2".
  - (2) "2*2 על זקף בקוטר 3".
  - (3) "3 על זקף בקוטר 3".
  - (4) "3 על זקף בקוטר 4".
  - (5) "2*3 על זקף בקוטר 4".
  - (6) "4 על זקף בקוטר 6".
  - (7) "2*3 על זקף בקוטר 6".
- 4.2.5. "ברז כיבוי אש בתחום הנכס" - ברז כיבוי אש הממוקם בתחום הנכס מחוץ למבנה אחרי מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.
- 4.2.6. "ברז כיבוי אש עירוני" - ברז כיבוי אש הממוקם מחוץ לתחום הנכס לפני מד המים של הנכס והמחובר לרשת המים העירונית.

4.2.7. "ברז כיבוי אש פנימי" - ברז כיבוי אש הממוקם בתוך תחום הנכס בתוך מבנה והמחובר לרשת המים העירונית או למאגר מים ומשאבות.

4.2.8. "גורם מוסמך" - אחד מאלה :

גורם מוסמך	נושא
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים, לפי תקן ישראלי ת"י 1928 - מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה	אפיון רשת מים
מי שהודרך והוסמך על ידי יצרן או ספק גלגילונים לגלגילונים שהותקנו לאחר 1.6.2013, עפ"י תקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2 - גלגילון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה	תקינות אמצעי כיבוי במים
תחזוקאי או מבקר מטפים מורשה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה	תקינות מטפים מיטלטלים
בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת החשמל ותאורת החירום
בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	התאמה ותקינות של מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158 – מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ)
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה	תחזוקת מערכת גילוי אש ועשן בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 – מערכות גילוי אש : תחזוקה
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה	סידורי בטיחות אש והצלה בארון חשמל בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210 – מערכות לכיבוי-אש בארוסול, או תקן ישראלי ת"י 1597 – מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי
מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש : תחזוקה, או בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו	תקינות מערכת למסירת הודעת (כריזת חירום)

<p>מי שברשותו תו תקן ממכון התקנים לתחזוקת מערכת כיבוי אוטומטית במים לפי תקן ישראלי ת"י 1928 - מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה</p>	<p>תקינות מערכת אוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים), בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1928 - מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה</p>
<p>בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, התשי"ד-1954 ותקנותיו, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות גנרטור חירום</p>
<p>מתקין מערכת כיבוי לפי תקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2 - מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים</p>	<p>תקינות מערכת בישול מסחרית (מנדפים), לרבות ניתוק ממקור אנרגיה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2 - מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים</p>
<p>1. מהנדס מורשה, או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 - מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות 2. גורם מוסמך לפי הוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה</p>	<p>התאמה של מערכות בטיחות האש וההצלה להוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה</p>
<p>מהנדס ובלבד שאינו מתכנן המתקן או המערכת</p>	<p>תקינות של מערכת שחרור העשן</p>
<p>מהנדס או מורשה מערכות קירור ומיזוג אוויר, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו</p>	<p>תקינות של מערכת מיזוג אוויר מרכזית, הכוללת תעלות ומדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001 - בטיחות אש בבניינים</p>
<p>הדרכת עובדים תבוצע על ידי מי שמתקיים בו אחד מאלה: (א) עבר השתלמות "ממונים לבטיחות אש" והשתלמות "מדריך בטיחות" במוסד שהוכר על ידי משרד הכלכלה והתעשייה או על ידי רשות הכבאות וההצלה (ב) סיים קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה והיה עובד של איגוד ערים, או של מחלקה לשירותי כבאות ברשות מקומית או ברשות הארצית לכבאות והצלה לפחות 8 שנים ברציפות (ג) עובד רשות כבאות שהוא בוגר קורס מדריכים מטעם בית הספר הארצי לכבאות והצלה, או בוגר המכללה הלאומית לכבאות והצלה, או אושר על ידי מפקד המחוז לביצוע הדרכות לגורמי חוץ ומונה לכך בהתאם להוראת השעה</p>	<p>הדרכה בתחום בטיחות אש</p>

<p>שפורסמה על ידי אגף ההדרכה ברשות הכבאות וההצלה</p> <p>(ד) מהנדס רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור בטיחות אש ומניעתה</p> <p>(ה) מי שאושר על ידי נציב הכבאות וההצלה, לאחר שהציג מסמכים המעידים על הכשרתו וניסיונו</p>	
--	--

- 4.2.9. "גישה למוצא בטוח" (Exit Access) - חלק מדרך מוצא, לרבות פרוזדורים ומעברים, שתחילתו בכל נקודה שהיא בבניין וסופו בכניסה למוצא בטוח או מחוץ לבניין או בדלת יציאה חיצונית.
- 4.2.10. "גלאי עשן עצמאי" - גלאי בעל התראה קולית, המכיל סוללת גיבוי, מחובר לרשת החשמל ללא רכזת ועומד באחד מהתנאים האלה:
- (1) מאושר לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 5 - מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.
- (2) מאושר על ידי מעבדת ANSI/UL 217 בארה"ב.
- (3) מאושר לפי תקן אירופי.
- 4.2.11. "גפ"מ" - גז פחמימני מעובה כהגדרתו בחוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ"א-2020.
- 4.2.12. "גז" - גט"ד או גפ"מ.
- 4.2.13. "גט"ד" - גז טבעי דחוס (CNG - Compressed natural gas) להנעת כלי רכב כהגדרתו בצו הגז (בטיחות ורישוי) (גז טבעי דחוס), התש"ע-2010.
- 4.2.14. "דלת אש" - כמשמעותה בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות אש: עמידות-אש.
- 4.2.15. "דרך מוצא" (Means of Egress) - נתיב יציאה מבניין הפנוי ממכשולים והכולל אחד או יותר ממרכיבים אלה:
- (1) גישה למוצא בטוח.
- (2) יציאה.
- (3) מוצא בטוח.
- 4.2.16. "הנדסאי" - הנדסאי רשום, כמשמעותו בחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012, העוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 4.2.17. "חומר לא דליק" - כמשמעותו בתקן ישראלי 755 - תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג.
- 4.2.18. "חומר ציפוי וגימור" - חומר המשמש לציפוי, כיסוי או חיפוי, לרבות טפטים, ציפוי עץ, שטיחים, פרקט, תקרות עץ בד או PVC.
- 4.2.19. "חומר מסוכן (חומ"ס)" - חומר מסוכן כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993.
- 4.2.20. "חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה" - חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.
- 4.2.21. "חוק התקנים" - חוק התקנים, התשי"ג-1953.

- 4.2.22. **"חיבור כבאים להסנקת מים"**, **"חיבור כבאים" (Fire Department Connection)** - חיבור צינור מים בקוטר 3" או 4", הכולל שסתום אל חוזר, חיבור מהיר מדגם שטורץ, מכסה ושרשרת.
- 4.2.23. **"יציאה" (Exit Discharge)** - חלק מדרך מוצא שתחילתו בסופה של גישה למוצא בטוח או בסופו של מוצא בטוח וסיומו ברחוב, בין במישרין ובין דרך שטח פתוח.
- 4.2.24. **"מהנדס"** - מהנדס רשום כמשמעותו בחוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958, אשר עוסק בתחום ובסוג בדיקות שלגביהם נדרש האישור.
- 4.2.25. **"מכלית כביש לגז" או "מכלית"** - רכב מסחרי המשמש למילוי, הובלה ופריקת גז, לרבות מכלי לחץ ניידים, ציוד עזר ובקרה ואביזרים נלווים, מחוברים או מיטלטלים.
- 4.2.26. **"מזענק"** - תותח מים.
- 4.2.27. **"מוצא בטוח" (Exit)** - חלק מדרך מוצא, המופרד משאר חלקי הבניין על ידי אלמנטים עמידים או ודלתות אש והמוביל אל היציאה או אל מחוץ לבניין.
- 4.2.28. **"מעבדה מאושרת"** - מעבדה שאושרה על ידי הממונה על התקינה במשרד הכלכלה והתעשייה.
- 4.2.29. **"מעבדה מוכרת"** - מעבדה מאושרת ומוסמכת שהוכרה על ידי רשות הכבאות וההצלה ושמה פורסם באתר האינטרנט של הרשות.
- 4.2.30. **"מעבדה מוסמכת"** - מעבדה שקיבלה אישור הסמכה מטעם הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997 ורשות הכבאות וההצלה.
- 4.2.31. **"מערכת גילוי אש"** - מערכת ידנית או אוטומטית לגילוי אש או עשן.
- 4.2.32. **"מערכת התרעת אש"** - מערכת המתריעה לדיירי הבניין על שינויי חום, עשן או שינוי אחר במערכות המכניות, באמצעות מערכת כריזה, צופרים ואמצעי הודעה אחרים ומפעילה מערכות הכלולות במשטר ההפעלה של הבניין.
- 4.2.33. **"מתקן שינוי הלחץ"** - שטח מגודר הכולל מתקן אחד או יותר לשינוי לחץ הגז הטבעי. מתקן שינוי הלחץ יכול לכלול תא פריקה/דחיסה/מילוי אחד או יותר.
- 4.2.34. **"נותן האישור"** - לעניין פרק זה, עובד רשות הכבאות וההצלה שהוסמך לכך על ידי השר לביטחון פנים.
- 4.2.35. **"סידורי בטיחות אש והצלה"** - לרבות אמצעים המותקנים בנכסים, דרך קבע או באופן ארעי, והמיועדים, בין השאר, לכל אחד מאלה:
 (1) מניעת דליקות והתפשטותן.
 (2) כיבוי דליקות, צמצום נזקיהן והקלת פעולות לכיבוי דליקות.
 (3) מילוט וחילוץ לכודים והקלת פעולות למילוטם ולחילוץם.
 (4) הצלת חיי אדם ורכוש.
 (5) דרכי התקשרות.
 (6) כל צורך הנדרש לביצוע פעולות כיבוי והצלה.
- 4.2.36. **"ציוד כיבוי"** - ציוד, מתקנים וחומרים המשמשים לכיבוי דליקות ומניעתן.
- 4.2.37. **"רשות הכבאות וההצלה"** - הרשות הארצית לכבאות והצלה שהוקמה בתוקף חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.

4.2.38. "תא פריקה/דחיסה/מילוי" - עמדה לחניית מכלית או הגרור, ובה מתקנים לשינוי הלחץ הגז הטבעי.

4.2.39. "תעודת בדיקה" - תעודת בדיקה על התאמה לתקן, שניתנה לפי סעיף 12 לחוק התקנים.

4.2.40. "תעשייה מיוחדת" - פעילות ברמת סיכון נמוכה (Light Hazard Occupancies) או רמת סיכון רגילה (Ordinary Hazard Occupancies) כמשמעות מונחים אלה בתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה שבמסגרתה נעשה שימוש בחומרים מסוכנים.

4.2.41. "תקן ישראלי (ת"י)" - תקן ישראלי רשמי או תקן ישראלי כמשמעותו בחוק התקנים.

4.2.42. "תקנות התכנון והבנייה" - תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970.

4.2.43. "שינוי מהותי" - שינוי של כל אחד מאלה במבנה:

(1) מרחק הליכה.

(2) מספר דרכי מוצא.

(3) שינוי ייעוד.

4.2.44. "תקן NFPA" - תקן של האגודה הלאומית האמריקאית להגנה בפני אש.

4.3 מסמכים נוספים

4.3.1. לבקשת רישיון עסק או להיתר זמני (להלן - בקשה) יצורפו המסמכים המנויים להלן:
(1) אפיון רשת המים המזינה את העסק, שייערך בהתאם להוראת נציב 529 - זמינות רשת מים ופריסת ברזי כיבוי, לאחר שנחתם על ידי אחד מאלה:

(א) מהנדס.

(ב) אדריכל.

(ג) הנדסאי.

(ד) גורם מוסמך.

דרישה לאפיון רשת המים תחול רק במקומות שבהם קיימת או נדרשת מערכת מתזים. הדרישה לאפיון רשת המים כאמור לא תחול על עסק שקיים בו מאגר מים, יש לו היתר בנייה כדין ואושר על ידי מעבדה מוכרת.

(2) בכפוף לדרישה של רשות הכבאות וההצלה, על בעל העסק להגיש אחד או יותר מהמסמכים הבאים:

(א) תכנית העסק בקנה מידה 1:100 ובה מפורטים כלל סידורי בטיחות האש וההצלה הנדרשים או הקיימים בעסק מסוג זה.

(ב) העתק מהיתר הבנייה.

(ג) לגבי עסק שאינו מקיים את דיני התכנון והבנייה - אישור מהנדס הוועדה המקומית לפי סעיף 1א8 לחוק רישוי עסקים

4.3.2. הדרישות הקבועות בסעיף 4.3.1, לא תחולנה על עסק שמקיים את אחד התנאים הבאים:
(1) הוא אינו מכיל חומרים מסוכנים (חומ"ס).

(2) שטחו הכולל הוא עד 100 מ"ר והוא מיועד להכיל עד 50 איש.

4.4 רישום ודיווח

4.4.1. בעל העסק יודיע לרשות הכבאות וההצלה על כוונה לניתוק יזום של מערכות כיבוי אש, לכל הפחות 48 שעות לפני מועד הניתוק. לעניין סעיף זה, "מערכת כיבוי אש" - אחת

מהמערכות הבאות, אם מתקיימת לגביה חובת התקנה על-פי דין: גלאים, מתזים, גנרטור, מערכת על-לחץ ושחרור עשן.

4.4.2. בעל העסק יודיע לנותן האישור על כוונה לבצע עבודות בנייה בעסק, לרבות כל שינוי פנימי, גם אם אינו טעון היתר, הפוגעות או עלולות לפגוע בסידורי בטיחות האש וההצלה בעסק, לכל הפחות שבעה ימים לפני היום שבו אמורות להתחיל העבודות. ייתכן שעסק שבו יתבצעו עבודות כמפורט בסעיף זה, יידרש לעמוד בדרישות נוספות, בהתאם לקביעתו של נותן האישור.

4.5. כללי

4.5.1. מפרט זה מתייחס לדרישות הבסיסיות על סידורי בטיחות אש והצלה, שהן חיוניות לצמצום הסכנה לחיים ולרכוש באירוע כבאות והצלה. ביצועו אינו מבטיח מניעת דליקות ונזקיהן. בעל העסק יפעיל את העסק, בכל עת, תוך כדי נקיטה והתקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ההולמים את היקף הפעילות בעסק, רמת הסיכון הנובעת מאופי הפעילות בו, מספר השוהים בו, מיקומו ושטחו, לפי כל דין ולכל הפחות לפי מפרט זה.

4.5.2. אין בדרישות המופיעות במפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות על פי כל דין, לרבות דיני התכנון והבנייה.

4.5.3. מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף 4.5.1 ו-4.5.2, אין בהוראות מפרט זה כדי לגרוע מהדרישות הקבועות בדיני התכנון והבנייה לצורך קבלת היתר בנייה או ההוראות לעניין המשך אכלוס הנכס. בכל מקום במפרט שיש בו התייחסות לדרישות הנוגעות לבטיחות אש בעסק, יש לראותן כנוספות על דרישות תקנות אלה.

4.5.4. אם דיני התכנון והבנייה אינם מתקיימים בעסק, חובה ליידע על כך את רשות הכבאות וההצלה ועשויות לחול לגביו דרישות נוספות בהתאם לקביעתו של נותן האישור, עד להסדרת עמידה בהוראות דיני התכנון והבנייה.

4.5.5. הפניות במפרט לתקן ישראלי (ת"י) מחייבות התאמה מלאה בין מבנה העסק, תכולתו וסידורי בטיחות האש וההצלה הקיימים בו לבין הדרישות הקבועות בתקן. בעל העסק או מי שמונה מטעמו לעסוק בתחום זה, מחויב להכיר את דרישות התקן ולוודא התאמה מלאה של העסק כנדרש.

4.5.6. הדרישות המופיעות במפרט יקוימו לכל אורך תקופת פעילותו של העסק. בעל העסק אחראי לכך שלא יתבצעו בו שינויים העומדים בסתירה להוראות המפרט ולתנאי הרישיון.

4.5.7. תחזוקת סידורי בטיחות אש והצלה:

(1) סידורי בטיחות אש והצלה ימצאו בכל עת במצב תקין. בעל רישיון העסק יוודא את ביצוע הבדיקות, הטיפולים וכל פעולה אחרת הנדרשת לצורך זה (להלן - תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה).

(2) תחזוקת אמצעי כיבוי אש והצלה תבצע לפי הוראות התקן הישראלי (ת"י) התקף והוראות היצרן, ואם נותן האישור נתן הוראות נוספות - גם בהתאם להוראות אלה.

4.5.8. תיקון הוראות הנציב שמפרט זה מפנה אליהן יחול על העסק בהתאם להוראות סעיף 4ג7 לחוק רישוי עסקים.

4.6. דרכי גישה

4.6.1. דרכי הגישה לעסק תהיינה פנויות מכל מכשול, בכל עת.

4.7. הפרדות ועמידות אש

דרישות אלו יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.7.1. בעסק תהיה הפרדת אש ועשן בין שטח המשמש לייצור ואחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן

בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים. ההפרדה האמורה תבוצע באמצעות כל אלה:

(1) קירות בעלי עמידות אש למשך שעתיים לפחות. הקיר יהיה בנוי בהתאם לתקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה.

(2) פתחי הכניסה או יציאה בין השטח המשמש לאחסנה לבין שאר חלקי העסק, וכן בין העסק לשאר חלקי הבניין האחרים, ייסגרו באמצעות דלת או חלון בעלי עמידות אש שמשכה 30 דקות לפחות וכשל תחילי ויציבות שמשכו 90 דקות לפחות ושעומדים בתקן ישראלי ת"י 1212 דלתות-אש - עמידות-אש.

4.7.2. חומרי הציפוי והגימור שבהם ייעשה שימוש במבנה או במבנים המשמשים את העסק יעמדו

בתקן ישראלי ת"י 921 תגובות בשריפה של חומרי בנייה. בדיקת אי דליקותם וסיווגם של החומרים תיערך בהתאם לתקן ישראלי ת"י 755 - תגובות בשריפה של חומרי בנייה - שיטות בדיקה וסיווג. לעניין סעיף זה - שימוש בחומרי ציפוי וגימור כולל הן שימוש הן פנימי והן שימוש חיצוני.

4.7.3. בתחנת שינוי הלחץ של גט"ד:

(1) מתקן שינוי הלחץ לא יכוסה בגג.

(2) המרחק בין קירות המגן הניצבים זה לזה יהיה 1.10 מטר לפחות כמתואר באיור:

4.7.4. אם מערכת שינוי הלחץ מותקנת בתוך מבנה, המבנה יכיל פתחים לאוררר בשטח של לפחות

0.5% משטח המעטפת (גג וקירות).

4.8. דרכי מוצא

דרישות אלה יתקיימו אם נדרשו בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.8.1. פתחי יציאה

(1) בעסק יהיה פתח יציאה אחד ברוחב של 0.9 מ' נטו לפחות. פתחים נוספים יידרשו אם המרחק אל פתח היציאה מכל נקודה בתוך המבנה לאורך מסלול ההליכה ועד אל היציאה עולה על 30 מטר.

(2) בעסק המיועד להכיל מעל 50 איש, כיוון הפתיחה של הדלתות בפתחי היציאה יהיה כלפי כיוון המילוט.

(3) בעסק המיועד לאחסון חומרים מסוכנים, לייצורם או לשימוש בהם וגודלו עולה על 20 מ"ר, יהיו לפחות שני פתחי יציאה ברוחב של 0.9 מ' נטו כל אחד, וכיוון הפתיחה של הדלתות יהיה כלפי כיוון המילוט.

4.8.2 דרכי המוצא, לרבות פתחי היציאה, יהיו פנויים מכל מכשול בכל עת.

4.8.3 אם הותקן מנעול על דלת בדרך המוצא, יהיה אפשר לפתוח את הדלת מכיוון המילוט בלא מפתח נשלף.

4.9 שילוט

4.9.1 בדרכי המוצא בעסק יותקן שילוט וסימון, כמפורט בסימן י"ח לפרק ב' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

4.9.2 בעסק יותקנו שלטים פולטי אור כמפורט מטה:

(1) "חשמל, לא לכבות במים" - על גבי לוחות חשמל.

(2) "מפסק זרם ראשי" - סמוך למפסק במקום בולט ונגיש.

(3) "עמדת כיבוי אש".

(4) "ברז שריפה" - סמוך לברז.

(5) "ברז הסנקה לעמדות" - סמוך לברז.

(6) "ברז הסנקה למתזים" - סמוך לברז.

(7) "אין להשתמש במעלית בזמן שריפה" - סמוך למעלית.

(8) "חדר שירות" (בהתאם לשימוש החדר הסקה/דוודים/מיזוג/אשפה וכו').

בשלטים פולטי אור בסעיף זה הכיתוב יהיה על השלט בגוון אדום על רקע צהוב, גובה כתיב האותיות יהיה 3 ס"מ לפחות ועוביין יהיה 7 מ"מ לפחות. השלט ימוקם בסמוך למתקן בגובה 1.5 מ' לפחות מגובה הרצפה.

4.9.3 חומרים מסוכנים ישולטו ויסומנו.

4.10 תאורת חירום

4.10.1 בעסק תותקן תאורת חירום שתתחיל לפעול ותאיר את דרכי המוצא במקרה של כשל באספקת החשמל או נפילה במתח החשמל.

4.10.2 תאורת החירום תותקן במעברים המשרתים מעל 6 אנשים או שאורכם עולה על 15 מ', בפרוזדורים ובחדרי מדרגות, לאורך דרך המוצא ולאורך מעברי מילוט, כולל מעברי מילוט אחוריים, בשטח העסק.

4.10.3 תאורת החירום תתבסס על גופי תאורה עצמאיים הניזונים מסוללות נטענות או ממערכת מרכזית לגיבוי חשמלי מבוקרת טעינה הכוללת מצבר נטען. גופי תאורת החירום יוזנו משני מעגלי הזנה נפרדים המוזנים ממערכות נפרדות.

4.10.4 גופי תאורת החירום יתאימו לתקן ישראלי ת"י 20, חלק 2.22 - מנורות: דרישות מיוחדות - מנורות לתאורת חירום.

4.11 אספקת מים (כולל ברזי כיבוי)

4.11.1 בעסק ששטחו הכולל עד 800 מ"ר, יותקן ברז כיבוי בתחום הנכס בקוטר של 3" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, במרחק שלא יעלה על 60 מטרים מהעסק.

4.11.2. בעסק ששטחו הכולל מעל 800 מ"ר, יותקנו ברזי כיבוי אש בתחום הנכס בקוטר של 3" על זקף בקוטר של 4" בהתאם לתקן ישראלי ת"י 448 הידרנט לכיבוי אש חלק 1 וחלק 3, בפריסה הבאה: ברז כיבוי אש בסמוך לכניסה הראשית לעסק וברזי כיבוי אש נוספים בהיקף העסק, כאשר המרחק בין 2 ברזים סמוכים לא יעלה על 60 מטר.

4.11.3. יותקן מזענק נייד בספיקה של כ-900 ל/ד לפחות, לצורך הסלנה על מכלית כביש/מתקני הדחיסה של גט"ד אם קיימים כאלו בעסק. אספקת המים למזענק תיחשב במניין אספקת המים הכוללת לעסק.

4.11.4. לאזור אחסנה חיצונית ספיקת המים תהיה בכמות הזהה לצריכה הכוללת (ברזי כיבוי אש בתחום הנכס ופנימיים + מערכת מתזים) אשר תוכננה למבנה. בתכנון יש להתייחס לכך שבכל עת הצריכה שנקבעה למערכת המתזים לא תיפגע.

4.11.5. בעסק תותקן מערכת גיבוי לאספקת מים למקרה של תקלה באספקה מהמערכת הציבורית. נפח מאגר המים יהיה על פי רמת הסיכון של העסק ועל פי תכנון ויאפשר אספקת מים למשך 120 דקות לפחות.

4.11.6. בעסק בעל 3 קומות ומעלה, יותקן חיבור כבאים להסנקת מים לברזי הכיבוי המותקנים בעסק. ברז ההסנקה יוצב מחוץ לעסק במרחק שלא יעלה על 6 מטרים מקצהו. דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.12. ציוד כיבוי

4.12.1. בעסק ששטחו עד 200 מ"ר, יותקן גלגילון כיבוי אש עם זרנוק בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד כך שיינתן מענה לכיסוי כל שטח העסק. תשתית הצינורות לגלגילון תהיה ממתכת. אם קיימת הפרדת אש ועשן בין חלקי העסק, יש להתקין ציוד כאמור בכל אחד מחלקיו.

4.12.2. בעסק ששטחו מעל 200 מ"ר תותקנה עמדות כיבוי אש כך שיתנו מענה לכיסוי כל שטח העסק.

4.12.3. כל אחת מעמדות הכיבוי תכיל:

(1) ברז כיבוי בקוטר 2".

(2) 2 זרנוקים בקוטר 2" באורך 15 מ' כל אחד.

(3) מזנק בקוטר 2".

(4) גלגילון עם צינור בקוטר 3/4" עם מזנק צמוד.

(5) מטפה אבקה במשקל של 6 ק"ג.

הציוד יאוחסן בארון שמידותיו לא יפחתו מ: גובה 120 ס"מ, רוחב 80 ס"מ, ועומק 30 ס"מ. על הארון ייכתב: "עמדת כיבוי אש".

4.12.4. תשתית הצינורות לברזים הרשומים לעיל תהיה מתכת.

4.12.5. בעסק יוצבו מטפי כיבוי מסוג אבקה יבשה במשקל של 6 ק"ג. מספר המטפים יתאים לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 2 מטפים מיטלטלים - התאמה, התקנה וסימון. בדיקת המטפים ותחזוקתם תתבצע לפי האמור בתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 מטפים מיטלטלים - תחזוקה.

4.12.6. בעסק שקיימת בו אחסנה חיצונית, רשאי נותן האישור להורות לבעל העסק לנקוט, להתקין או להציב בעסק סידורי בטיחות אש והצלה נוספים, כגון מזענקים, מערכות קצף כיבוי,

אבקות וחומרי כיבוי, מערכות שאיבה, אגירה והסנקת מים, ניידות או ניירות, בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואישר נותן האישור.

4.12.7. בעסק שקיימת בו אחסנה חיצונית, יורה נותן האישור על סוג סידורי בטיחות האש וההצלה הנוספים, מיקומם ופריסתם, מספרם, מאפייניהם וכיוצא באלה.

4.13 מערכת מתזים

4.13.1. במקומות המפורטים להלן תתוכנן ותותקן מערכת כיבוי אש אוטומטית במים על פי תקן הישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים: התקנה (להלן - מערכת מתזים):

(1) בניין מלאכה או תעשייה חדש או ישן:

(א) בניין ששטחו הכולל מ-500 מ"ר ומעלה.

(ב) בבניין בעל 3 קומות או יותר - בכל שטחי הבניין.

4.13.2. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לבצע סקר סיכונים בבניין או בחלק מבניין המשמש לתעשייה מיוחדת, ובהתאם למסקנות סקר הסיכונים שנותן האישור אישר, להורות על התקנת מערכת כיבוי אש אוטומטית אחרת בו.

4.13.3. אם אין הפרדות אש בין ייעודים או שימושים שונים, תתוכנן ותותקן בחלקים אלה מערכת מתזים בהתאם לרמת הסיכון המחמירה ביותר.

4.13.4. לנותן האישור יוגשו האישורים הבאים:

(1) אישור מעבדה מוכרת והעתק הצהרת מהנדס על התאמת התכנון של מערכת המתזים לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה.

(2) אישור מעבדה מוכרת על התקנת המערכת והתאמתה לתקן ישראלי ת"י 1596 מערכות מתזים - התקנה.

4.13.5. מערכת המתזים תתאים בכל עת לסיווג המבנה, ייעודו, מיקומו, שטחו, השימוש בו ודרגת סיכון האש של חלקיו (כגון אזור אחסנה, אזור משרדים, אזור מכירות וכו').

4.13.6. בדיקת מערכת המתזים תבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1928 מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה בצירוף מפרט הבדיקה יוגש לנותן האישור.

4.14 מערכת מתזים במתקני גט"ד

4.14.1. בכל תא פריקה/דחיסה/מילוי בגט"ד המיועד למכלית כביש/אחסון גט"ד נייד, תותקן מערכת בהתאם לתקן - Standard for Water Spray Fixed Systems for Fire Protection NFPA 15 לפי סעיף 7.4 "הגנה מחשיפה" (Exposure protection). מערכת הקירור תגן על שטח פני מכלית כביש/אחסון גט"ד נייד כולו. המערכת תופעל באופן אוטומטי באמצעות מערכת גלאי הלהבה או בהפעלה ידנית מלוח פיקוד כבאים.

4.15 מערכת גילוי אש ועשן

4.15.1. במקומות המפורטים להלן תותקן מערכת גילוי אש ועשן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות, במקרים ובמקומות הבאים:

(1) בבניין למלאכה או תעשייה חדש ששטחו הכולל מ-500 מ"ר ומעלה - בפרוזדורים המשמשים חלק מדרך מוצא.

(2) בבניין למלאכה או תעשייה חדש בעל 3 קומות או יותר - בפרוזדורים המשמשים חלק מדרך מוצא.

(3) במתקן גט"ד שקיים בו מתקן שינוי הלחץ מותקן בתוך מבנה יותקנו גלאי אש מסוג חום או להבה.

(4) במתקן גט"ד שקיים בו מתקן שינוי הלחץ מותקן מחוץ למבנה (בחלל פתוח אל האוויר), תותקן מערכת גלאי להבה המתאימה לזיהוי שריפת גז "מתאן". מיקום הגלאים יהיה בהתאם להנחיות היצרן ולכיסוי אופטימלי של אזור הסיכון.

(5) בתוך כל תא פריקה/דחיסה/מילוי גט"ד יותקן גלאי להבה אחד או יותר, בפריסה המתאימה למבנה התא וגודלו, לרבות בזמן חניית מכלית, וזאת בהתאם להנחיות היצרן ולכיסוי אופטימלי.

(6) בתא פריקה/דחיסה/מילוי גט"ד שקיים בו מתקן שינוי הלחץ מותקן בתוך מבנה יותקנו גלאי אש מסוג חום או להבה.

4.15.2. נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לבצע סקר סיכונים בבניין או בחלק מבניין המשמש לתעשייה מיוחדת, ובהתאם למסקנות סקר הסיכונים שאושרו על ידי נותן אישור להורות על התקנת מערכת גילוי אש ועשן בו.

4.15.3. אם קיים מבנה יביל לפי תקן ישראלי ת"י 931 עמידות אש של אלמנטי בניין - שיטות בדיקה, יש להתקין גלאי עצמאי על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 5 מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

4.15.4. בדיקת מערכת גילוי האש והעשן תתבצע על פי תקן ישראלי ת"י 1220 חלק 11 מערכות גילוי אש - תחזוקה. העתק מתעודת הבדיקה, שתיערך לפי נספח ג' לתקן הנ"ל, יוגש לנותן האישור.

4.16. מערכת החשמל

4.16.1. בלוחות חשמל הממוקמים בעסק יותקנו המערכות הבאות:

(1) לוח חשמל בעל זרם של 63 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקן גלאי עשן גם בלוח החשמל.

(2) לוח חשמל בעל זרם של 80 אמפר - אם נדרש להתקין בעסק מערכת גילוי אש ועשן, יותקנו גלאי עשן גם בלוח החשמל ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(3) לוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה - תותקן מערכת גילוי אש או עשן הכוללת גלאים, מערכת כיבוי אוטומטית יבשה ומערכת ניתוק לוח חשמל ממקור ההזנה.

(4) על אף האמור בסעיף 4.16.1(3), בלוח חשמל בעל זרם של 100 אמפר ומעלה, אין חובה להתקין מערכת כיבוי אוטומטית בלוח בהתקיים אחת מהחלופות הבאות:

(א) הלוח עומד בדרישות תקן ישראלי 61439, חלק 2 - לוחות מיתוג ובקרה למתח נמוך - לוחות הספק. (חובה להציג אישור מעבדה על התאמת הלוח לתקן ישראלי ת"י 61439).

(ב) מתקיימות בלוח הדרישות הבאות במצטבר:

(1) מותקן בו גלאי עשן.

(2) מותקנת בו מערכת ניתוק לוח החשמל ממקור הזנה.

(3) הלוח נמצא באזור כיסוי של מערכת כיבוי אוטומטית (ספרינקלרים).

4.16.2. מערכת גילוי האש או העשן המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

4.16.3 מערכת הכיבוי האוטומטית היבשה המותקנת בלוח החשמל, תותקן על פי תקן ישראלי ת"י 5210 מערכות לכיבוי-אש בארוסול או תקן ישראלי ת"י 1597 מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.

4.16.4 במבנה ששטחו עולה על 500 מ"ר, יותקן מפסק חשמל חירום במקום בולט ונגיש אשר במקרה חירום ינתק את זרם החשמל לכל המבנה.

4.16.5 מערכת גילוי אש ועשן המותקנת בלוח החשמל תתחזק במצב תקין, בכל עת.

4.16.6 מתקני החשמל בעסק ייבדקו באופן תקופתי ועל פי כל דין.

4.17 מערכת שליטה בעשן

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.17.1 בעסק ששטחו עולה על 500 מ"ר ובחלקי המבנה אחרים (כגון מחסנים, חדרים טכניים וכו'), יהיו סידורי שליטה בעשן בהתאם לקבוע בפרק ה' ובפרט 3.5.2.1 פרק ג' לתוספת השנייה לתקנות התכנון והבנייה.

4.18 מערכת מיזוג אוויר

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.18.1 מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק תענה לנדרש בתקן ישראלי ת"י 1001 בטיחות אש בבניינים. דרישה זאת נדרשת אם מותקנת מערכת מיזוג אוויר מרכזית הכוללת תעלות ומדפי אש.

4.19 מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום)

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.19.1 בעסק שמתקיימות בו אחת מהדרישות הבאות תותקן מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום):

(1) השטח הכולל של הבניין עולה על 2,000 מ"ר.

(2) הבניין בעל 3 קומות או יותר.

4.20 חומרים מסוכנים

4.20.1 על בעל העסק להגיש לנותן אישור היתר רעלים מהמשרד להגנת הסביבה, הכולל את כל סוגי החומרים המסוכנים המאוחסנים במקום (אם נדרש).

4.21 מקור מתח חלופי

4.21.1 בעסק אשר נדרש להתקין בו משאבות מים לכיבוי אש או מפוחי יניקת עשן לפי מפרט זה או על פי כל דין, יותקן מקור מתח חלופי אשר יהיה בכוחו לספק גם זרם חשמל בשעת חירום להפעלתם.

4.22 לוח פיקוד כבאים

דרישה זו תתקיים אם נדרשה בתנאים להיתר בנייה או בעקבות שינוי מהותי המחייב שינוי בתנאי ההיתר.

4.22.1. בעסק שנדרש על פי דין להתקין מערכות מתזים, גלאים וניהול עשן או מערכות נוספות שקבע לעניין זה נותן האישור, יותקן לוח פיקוד כבאים הכולל את הרכיבים או המערכות הבאות, אם הם קיימים או נדרשים על פי דין:

(1) לוח בקרה ושליטה במערכות הגילוי והכיבוי האוטומטיות:

(א) מערכת הכיבוי האוטומטית תספק התרעה קולית על כל פגם במערכת הבקרה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220 חלק 3 מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(ב) רכיבים מבוקרים יכללו לפחות:

- 1) ברז שליטה.
- 2) אספקת חשמל או דלק למשאבת מים של מערכת המתזים.
- 3) נתוני מצב פעולה של משאבת המים (דומם/פועל).
- 4) התראה קולית וחזותית שתקבל ברכזת גילוי אש. אם קיימת עמדת בקרה מאוישת, ההתראה תתקבל גם בעמדה זו.
- 5) דיווח להפעלת מערכות כיבוי בלוחות חשמל/מנדפים.
- 6) עמדת הפעלת כריזת חירום ואזעקה.
- 7) לוח הפעלת מפורחים לשחרור עשן יכלול מתג בורר תלת-מצבי להפעלת מערכות שליטה בעשן, מתג בורר תלת-מצבי לשליטה במערכת על לחץ ומתג שליטה בפתחי שחרור עשן אוטומטיים.
- 8) לוח פיקוד לחשמל.
- 9) לוח פיקוד לגנרטור חירום אשר יכלול גם נוריות חיווי המורות על מצב הגנרטור: מצב מפסק אוטומטי סגור, תקלה בגנרטור, מצב מד סולר, מצב כמות שמן ומצב טעינה מצבר הגנרטור.
- 10) לוח שליטה ובקרה על מעליות הבניין
- 11) תיק חירום של הבניין הכולל את תכניות הבניין ואת תכנית בטיחות אש.

4.23 מערכת הגפ"מ

4.23.1. מערכת הגפ"מ המשמשת את העסק תהיה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158 מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

4.23.2. אם קיימת מערכת בישול מסחרית ("מנדפים") בעסק - יש להתקין מערכת כיבוי במנדפים, לרבות ניתוק ממקור אנרגיה, בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356 חלק 2, מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים. יש לקבל אישור בכתב על התאמת המערכת לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2 מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים. העתק מתעודת הבדיקה יוגש לנותן האישור.

4.24 משטר הפעלות מערכות בטיחות אש-אינטגרציה

4.24.1. בדיקת משטר הפעלות (אינטגרציה) תידרש בהתאם להוראת נציב 536- משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה אם נדרשת מערכת גילוי אש, מערכת התרעה אש או מערכת כיבוי אש אוטומטית לפיקוד או לבקרה על מערכות מבין קבוצות המערכות המפורטות להלן:

(1) מערכות הנמנות על מערכות שליטה בעשן.

- (2) מערכות הנמנות על הפרדות אש ועשן.
- 4.24.2. הבדיקה תיערך בהתאם להוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה. אישור על ביצועה יועבר לנותן האישור. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת, תצורף לאישור גם טבלת משטר בדיקה.
- 4.25. תיק שטח (תיק הגנה מאש) ותיק מפעל**
- 4.25.1. בעל עסק, ששטחו הכולל עולה על 2,000 מ"ר, יגיש לנותן האישור אחד מאלה:
- (1) תיק שטח (תיק הגנה מאש) עבור כל שטח העסק והמבנים הקיימים בו, אשר יוכן על-פי הוראה נציב 503 - הכנת תיק שטח (תיק הגנה מאש) בהתאמות הנדרשות (להלן - "תיק שטח" - תיק הגנה מאש).
- (2) עותק "תיק מפעל" שהוכן בהתאם לתקנה 4 לתקנות רישוי עסקים (מפעלים מסוכנים), התשנ"ג-1993 (להלן - "תיק מפעל").
- 5.25.2. בעל עסק ששטחו הכולל הוא עד 2,000 מ"ר ונדרש להכין על-פי דין "תיק מפעל", יגיש לנותן האישור עותק של "תיק המפעל".
- 5.25.3. בעל העסק ישמור על תיק שטח (תיק הגנה מאש) או תיק המפעל לפי העניין, מעודכן בכל עת.
- 5.25.4. בעל העסק יגיש לנותן האישור תיק שטח (תיק הגנה מאש) או תיק מפעל לפי העניין, מעודכן לפחות אחת לשנה קלנדרית.
- 5.25.5. בעל העסק יעדכן את תיק שטח (תיק הגנה מאש) או תיק המפעל לפי העניין, בשינויים בעסק שיש בהם כדי להוסיף או לגרוע מוקדי סיכון, או שינוי בפרטי בעלי התפקידים או דרכי ההתקשרות לצורך דיווח או תקשורת בעת אירוע, וזאת בתוך 14 יום ממועד השינוי.
- 4.26. הדרכה ותרגול**
- 4.26.1. בעסק ששטחו עולה על 10,000 מ"ר, נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים לעובדיו הדרכה ותרגול בתחום בטיחות האש.
- 4.26.2. נותן האישור יורה על תדירות והיקף פעולות ההדרכה והתרגול, נושאי ההדרכה והתרגול והכשירות, ההכשרה וההסמכה של המדריכים.
- 4.27. צוות כיבוי והצלה מפעלי**
- 4.27.1. בהתאם להוראות נציב כבאות והצלה או לתקנות מכוח פרק ד', סימן ג', לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012 (להלן - החוק) או לתקנות מכוח סעיף 42 לחוק, נותן האישור יהיה רשאי להורות לבעל העסק לקיים בעסקו צוות כיבוי והצלה בעל הכשרה לפעול באירוע כבאות והצלה עד להגעת כוחות רשות הכבאות וההצלה למקום האירוע, ולסייע לרשות בפעולותיה עם הגיעה למקום האירוע, וכן להורות על חובת העסקת ממונה בטיחות אש והצלה בעסק.
- 4.27.2. אם נדרש בעל עסק לקיים בעסקו צוות כיבוי והצלה - נותן האישור יורה על הרכב צוות הכיבוי וההצלה בעסק, ציודו, הכשרתו, אימוניו, דרכי פעולתו, וכל הוראה אחרת הדרושה למילוי תפקידו.
- 4.27.3. אם נדרש בעל עסק לעסקת ממונה בטיחות אש - נותן האישור יורה על תנאי כשירותו, הכשרתו והסמכתו.
- 4.28. אחסנה חיצונית**

4.28.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים לאחסנה חיצונית, לרבות גובה האחסנה, היקף האחסנה, שטח האחסנה, רוחב האחסנה, סוג החומרים המאוחסנים, דרכי גישה לשטח האחסנה, סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במקום וכיוצא באלה - הכל בהתאם למסקנות סקר סיכונים שדרש ואשר נותן אישור.

4.29. מתקן פוטו-וולטאי

4.29.1. נותן האישור יהיה רשאי לקבוע לבעל העסק הוראות בעניינים הנוגעים למערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (מתקן פוטו-וולטאי) המותקנת בשטח העסק, לרבות סימון ושילוט, סידורי בטיחות אש והצלה שיש להתקין במתקן ובסביבתו והמצאת מסמכים ואישורים על עמידת המתקן בדרישות כל דין.

4.30. דיווח על אירוע חומרים מסוכנים

4.30.1. העסק ידווח למוקד המבצעים של הרשות לכבאות והצלה בטלפון 102 על כל אירוע של חומרים מסוכנים המתרחש בתחומו או הכולל חומרים מסוכנים או פסולת חומרים מסוכנים השייכים לו, לרבות בעת הובלתם בכלי רכב.

4.30.2. הדיווח ייעשה מיד ולא יאוחר מ-15 דקות מעת גילוי האירוע על ידי העסק, בין אם התגלה באמצעות גלאים, דיווח של עובד או אדם אחר או בכל דרך אחרת.

4.30.3. ככל הניתן והידוע, הדיווח יכלול את הנתונים הבאים:

(1) תאריך ושעת האירוע.

(2) מיקום האירוע.

(3) אופן הגעה לזירת האירוע.

(4) נקודת חבירה עם איש קשר מטעם העסק ופרטיו.

(5) פרטים על החומרים המעורבים באירוע וכמותם.

(6) תיאור התרחיש או סוג התקלה והאם התקלה נמשכת.

(7) מספר נפגעים, ככל שישנם, סיבת הפגיעה ומצבם.

(8) כיוון ועוצמת הרוח.

4.30.4. העסק ימשיך ויעדכן את רשות הכבאות וההצלה מיד על כל התפתחות, שינוי או נתונים חדשים הנוגעים לאירוע.

4.31. אישורים

4.31.1. בכל מקום במסמך תנאים זה שבו צוין כי יש להעביר מסמכים, אישורים, דיווחים וכיו"ב לנותן האישור, יועבר המידע הנדרש למדור הגנה מאש בתחנה האזורית שבשטח אחריותה ממוקם העסק, לפי רשימת הכתובות ומספרי הטלפון המופיעה באתר האינטרנט של הרשות הארצית לכבאות והצלה או לגורם אחר שפרטיו יימסרו לבעל העסק.

4.31.2. אם לא נעשה בעסק שינוי מהותי, ימציא בעל העסק על-פי דרישתו של נותן האישור מסמכים הכוללים אישורים ותעודות בדיקת תחזוקה על תקינותו של ציוד הכיבוי ובכלל זה:

(1) אישור כי עמדות כיבוי האש תקינות ושמישות וכי גלגילון שהותקן לאחר 1.6.2013 נבדק בהתאם לתקן ישראלי ת"י 2206, חלק 2 - גלגילון לכיבוי אש - דרישות תכן, התקנה ותחזוקה.

- (2) אישור מגורם מוסמך כי מטפי הכיבוי הקיימים בעסק נבדקו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 129, חלק 1 - מטפים מיטלטלים - תחזוקה, ונמצאו תקינים.
- (3) אישור כי מערכת החשמל המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לחוק החשמל התשי"ד-1954 (להלן - חוק החשמל) ותקנותיו, כולל תאורת החירום המותקנת במקום. על האישור לכלול התייחסות למיקומו של מפסק חשמל ראשי לשעת חירום ולתקינותו, התייחסות למתקן פוטו-וולטאי (אם קיים) וכן טבלה המפרטת את מיקומם של לוחות החשמל, את מספרם ואת גודל החיבור באמפר של כל לוח. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (4) אישור על בדיקת התאמתה ותקינותה של מערכת הגז לתקן ישראלי ת"י 158 - מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ). את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות גפ"מ לפי תקנות הגז (בטיחות ורישוי) (רישוי העוסקים בעבודות גפ"מ), התשס"ו-2006, אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (5) אישור מגורם מוסמך המעיד על תקינות המערכת האוטומטית לגילוי אש. האישור יוגש על טופס לפי נספח ג' לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה.
- (6) אישור מגורם מוסמך המעיד שמערכת הכיבוי המותקנת בארון החשמל נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 5210 - מערכות לכיבוי-אש בארוסול, או תקן ישראלי ת"י 1597 - מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי, בהתאם לסוג המערכת המותקנת.
- (7) אישור מגורם מוסמך כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) המותקנת במקום נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3, או תקן NFPA 72 או מפרט משטרת ישראל 160.1, 160, וזאת בהתאם לשיטת ההתקנה של המערכת. באישור יפורט סוג התקן או המפרט שעל פיו נעשתה הבדיקה.
- (8) אישור מגורם מוסמך כי המערכת האוטומטית לכיבוי אש (ספרינקלרים) נבדקה ונמצאה תקינה בהתאמה מלאה לתקן ישראלי ת"י 1928 - מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה. על האישור לכלול את מפרט הבדיקה.
- (9) אישור כי גנרטור החירום נבדק ונמצא תקין. את האישור ייתן בעל רישיון בתוקף לעבודות חשמל לפי חוק החשמל אשר רשאי לתת אישור כאמור, בהתאם לסוג רישיונו.
- (10) אישור מגורם מוסמך כי מערכות בטיחות האש וההצלה תואמות את דרישותיה של הוראת נציב 536 - משטר הפעלות מערכות בטיחות אש - אינטגרציה. אם קיימת מערכת שחרור עשן מאולצת, יצורפו לאישור גם טבלת משטר בדיקה ופירוט סוג המערכת.
- (11) אישור מגורם מוסמך כי מערכת שחרור העשן נבדקה ונמצאה תקינה. באישור יפורט סוג המערכת שנבדקה.
- (12) אישור מגורם מוסמך כי מערכת מיזוג האוויר המותקנת בעסק נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לדרישות תקן ישראלי ת"י 1001 - בטיחות אש בבניינים.

(13) אישור על ניקוי ארובות ומנדפים בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001, חלק 6 - בטיחות אש בבניינים - בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות (אם קיימים ארובות ומנדפים).

(14) אישור מגורם מוסמך כי מערכת הכיבוי במערכת בישול מסחרית ("מנדפים"), לרבות ניתוק ממקור אנרגיה, נבדקה ונמצאה תקינה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2 - מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים (אם קיימים מנדפים).

(15) אישור מגורם מוסמך על ביצוע אפיון רשת מים (גרף). האישור יוגש אם קיימת מערכת מתזים.

4.31.3. התקנה של סידורי בטיחות אש והצלה ואמצעי כיבוי או שינוי מהותי בהם, ובכלל זה של אלה המפורטים להלן, מחייבת את העסק להמציא אישורים כדלקמן:

(1) אישור ממעבדה מוכרת, מהנדס חשמל מטעם הקבלן או יועץ חשמל שהתמנה כעורך משנה לבקשה להיתר בנייה לגלאי עצמאי, אשר מעיד על התאמה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 5 - מערכות גילוי אש - גלאי עשן עצמאיים.

(2) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת גילוי אש ועשן תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 - מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות. בהתקנה של עד 10 גלאי אש ועשן כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות גילוי אש ועשן, לפי תקן ישראלי ת"י 1220, חלק 11 - מערכות גילוי אש - תחזוקה.

(3) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש במים תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1596 - מערכת מתזים - התקנה. בהתקנה של עד 10 מתזים כאמור, יכולה לתת את האישור חברה בתו תקן לתחזוקת מערכות כיבוי אש במים, לפי תקן ישראלי ת"י 1928 - מערכות לכיבוי אש במים - בקרה, בדיקה ותחזוקה.

(4) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בגז תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1597 - מערכות כיבוי אש אוטומטיות בגז כיבוי.

(5) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי בארוסול תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5210 - מערכות לכיבוי-אש בארוסול.

(6) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת כיבוי אש בכימיקלים רטובים תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 5356, חלק 2 - מערכות כיבוי אש - כיבוי אש בכימיקלים רטובים.

(7) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת מיזוג האוויר (מובילי אוויר) תוכננה והותקנה עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001, חלק 1.1 - בטיחות אש בבניינים - מערכות מיזוג אוויר ואוורור - יידרש במקרים הבאים:

(א) המבנה בעל יותר מקומה אחת ויש בו פירי אוורור החוצים בין הקומות.

(ב) קיימים מדפים ודמפרים שנועדו לקיים הפרדת אש בין עסקים סמוכים ושימושים שונים.

(8) אישור ממעבדה מוכרת כי המנדפים לבישול וטיגון תוכננו והותקנו בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1001, חלק 6 - בטיחות אש בבניינים: בקרת אוורור והגנה מפני אש במערכות בישול מסחריות.

(9) אישור המעיד על בדיקת אינטגרציה בין מערכות בטיחות אש, כנדרש בהוראת נציב 536 וכי הבדיקה נמצאה תקינה. את האישור ייתן מהנדס מורשה או מעבדה מוכרת ובעלת הסמכה לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 - מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות. לאישור תצורף טבלת משטר הפעלות.

(10) אישור ממעבדה מאושרת המעיד על תקינותה של מערכת הגז בהתאם לתקן ישראלי ת"י 158 - מתקנים לגזים פחמימניים מעובים (גפ"מ).

(11) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת למסירת הודעות (כריזת חירום) תוכננה והותקנה בהתאם לתקן ישראלי ת"י 1220, חלק 3 - מערכות גילוי אש - הוראות התקנה ודרישות כלליות.

(12) אישור ממעבדה מוכרת כי התאמת חומרי בנייה וגימור בוצעה עפ"י תקן ישראלי ת"י 921 - תגובות בשריפה של חומרי בנייה (החלק הרלוונטי).

(13) אישור ממעבדה מוכרת כי מערכת שליטה בעשן תוכננה והותקנה עפ"י תקן ישראלי ת"י 1001, חלק 2.2 - בטיחות אש בבניינים - מערכות בקרת עשן בבניינים (למעט בנייני מגורים שגובהם עד 13 מטר), קניונים, אטריומים וחללים גדולים דומים (אם נדרש).

(14) תעודת בדיקה ממעבדה מוכרת למפוחי שליטה לחום ולעשן - מפוחים מונעים על ידי חלק 7 - בטיחות אש בבניינים: מערכות שליטה לחום ולעשן - מפוחים מונעים על ידי חשמל להוצאת עשן וחום. לתעודה הבדיקה תצורף הצהרת מהנדס שהוא מתכנן המערכת (נספח א) כי המפוחים המתוארים בתעודת הבדיקה [מספר התעודה] הם המפוחים שהותקנו במבנה בגוש [מספר], חלקה [מספר], מגרש [מספר] (אם נדרש).

4.32. נספחים

4.32.1 את פרסומי הרשות הארצית לכבאות והצלה כולל תיקיית טפסים אחידים לאישורים אפשר למצוא באתר הרשות הארצית לכבאות והצלה ולהורידם ממנו.

נספח א'

תאריך: _____

לכבוד:

הרשות הארצית לכבאות והצלה

מדור הגנה מאש

הצהרת מהנדס המתכנן מערכות שליטה לחום ולעשן – מפוחים מונעים על ידי חשמל להוצאת

עשן וחום

תיק הגנה מאש [מספר תיק] _____

אני _____ מהנדס רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים לפי תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישום בפנקס) התשכ"א-1960, מס' רישיון _____ בתוקף עד ליום _____ (חובה לצרף לתצהיר זה צילום של רישיון המהנדס), מצהיר בזאת כדלקמן:

1. המפוחים המפורטים בתעודת הבדיקה של מעבדה מוכרת [שם המעבדה]

_____ [מספר התעודה]

מיום _____ הם המפוחים שהותקנו במבנה:

א. גוש [מספר] _____

ב. חלקה [מספר] _____

ג. מגרש [מספר] _____

זהו שמי, זו חתימתי וכל אשר הצהרתי לעיל – אמת. ידוע לי כי אם יתברר כי הצהרתי זו אינה אמת, כולה או חלקה, אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק.

תאריך _____ חתימה וחותמת (כולל מס' הרישיון) _____